

Oikaisuvaatimus kaupunginjuristin päätöksestä 16.6.2025 § 5

Kaupunginhallitus 01.09.2025 § 309
306/03.06.02.00/2025

Valmistelu

Valmistelija: kaupunginjuristi Kristian Lindberg

Asian tausta

LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (jäljempänä ”muutoksenhakija”) on tehnyt oikaisuvaatimuksen takautumisvaatimusta koskevasta kaupunginjuristin päätöksestä 16.6.2025 § 5 (kaupunginjuristin päätös oheismateriaalina). Kaupunginjuristi on kyseisellä päätöksellä päättänyt hylätä muutoksenhakijan jättämän työtapaturma- ja ammattitautilain 270 §:n perustuvan takautumisvaatimuksen, joka koskee kaatumisvahinkoa polkupyörällä Jatulintiellä. Takautumisvaatimus on hylätty perustuen tiemestarin asiassa 23.5.2025 antamaan selvitykseen.

Oikaisuvaatimus

Muutoksenhakija on jättänyt 18.6.2025 saapuneen oikaisuvaatimuksen, jossa vaaditaan kaupunkia oikaisemaan päätöksen ja maksamaan vaatimuksen mukaiset korvaukset. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Muutoksenhakija on perustellut oikaisuvaatimustaan sillä, ettei kaupunki ole osoittanut huolehtineensa vahinkopaikan kunnossapidosta riittävällä tavalla. Lähtökohtaisesti kadulla liikkuja on voitava luottaa siihen, että liikkuminen voi tapahtua turvallisesti. Oikeuskäytännössä on katsottu, että kunnossapitovelvollisella on ns. korostettu huolellisuusvelvoite kunnossapidon suhteen, ja kunnossapidon tavoitetaso on asetettu hyvin korkealle.

Muutoksenhakija on oikaisuvaatimuksen liitteenä toimittanut Ilmatieteen laitoksen sään havaintohistorian Kemi-Tornio lentoasemalta 20.3.2025 - 25.3.2025 välisenä aikana. Muutoksenhakijan mukaan lämpötila on vahinkopäivää edeltävinä päivinä vaihdellut nollan asteen molemmin puolin, mikä on ollut omiaan aiheuttamaan liukkaita mutta lämpötilan vaihtelu ei ole ollut niin ylivoimaisesti, että kunnossapitovelvollinen vapautuisi korvausvastuusta. Koska vahinkopaikalla ei erikseen ole kevyen liikenteenväylää, katu tulisi kunnossapitaa myös jalankulkijoita ja pyöräilijöitä varten tyydyttävässä kunnossa. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan liitteenä.

Soveltuvat säännökset

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) 1 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan velvollisuus pitää kunnossa ja puhtaana asemakaava-alueella olevat kadut, torit, katuaukiot, puistot, istutukset ja muut näihin verrattavat yleiset alueet kuuluu osaksi kunnalle, osaksi tontin tai muun alueen omistajalle sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Lain 4 §:n mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Lain 3 §:n 1 momentin mukaan kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys,

liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen, kuten moottoriajoneuvoliikenteen, jalankulun ja polkupyöräilyn, tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys. Edelleen saman pykälän 4 momentin mukaan kadun kunnossapito käsittää myös ne toimenpiteet, jotka talvella ovat tarpeellisia kadun pysyttämiseksi 1 momentin mukaisessa kunnossa, kuten lumen ja jään poistamisen, kadun pinnan pitämisen tasaisena, liukkauden torjumisen, liukkauden torjumiseen käytetyn kiviaineksen poistamisen sekä katuojien, sadevesikourujen ja -kaivojen avoinna pitämisen.

Vahingonkorvauslain (412/1974) 2 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen, jollei siitä, mitä tässä laissa säädetään, muuta johdu.

Tieliikennelain (729/2018) 3 §:n mukaan vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta. Saman lain 5 §:n mukaan ajoneuvon nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa. Ajoneuvo on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.

Asian oikeudellinen arviointi

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain vastuusäännösten että kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa.

Muutoksenhakijan tulee pystyä osoittamaan, että vahinko on syntynyt kaupungin tai sen työntekijän laiminlyönnistä tai tuottamuksesta, jotta kaupunki olisi tapahtuneesta korvausvastuussa. Tuottamusvaatimuksen vuoksi pelkkä ajoittainen liukkaus talvella ei yksinään synnytä kaupungille vahingonkorvausvastuuta silloinkaan, kun siitä on aiheutunut polkupyöräilijän kaatuminen. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että vallinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Kaupunginjuristin päätöksen perusteena olevan tiemestarin antaman selvityksen mukaan Jatulintie on Kemin kaupungin kunnossapitovastuulle kuuluva katu ja luokiteltu kaupungin järjestelmässä pääkaduksi. Jatulintien talvihoidosta huolehtii Tieysi Oy omajohtoisena alueurakkana. Talvihoidon tehtäväkorttien (määrittävät katualueilla tehtäviä toimenpiteitä) mukaan liukkaudentorjuntaa tehdään kaduilla, kun säätila olennaisesti muuttuu ja aiheuttaa liukkauden tuntuva lisääntymistä. Pääkaduilta käsitellään liikenteen kannalta hankalimmat ajoradan osat. Vain erittäin liukkailla keleillä eli peilijääkeleillä tehdään pituussuuntainen yhtenäinen käsittely.

Katuja ei ole hiekoitettu Kemin kaupungin katuverkolla vahinkopäivänä eikä edeltävinä lähipäivinä. Vahinkoaikaan säätila oli +2,4°C. Selvitys on kokonaisuudessaan liitteenä.

Saadun selvityksen perusteella vahinkopaikkaa on talvikunnossapito on tapahtunut kaupungin normien mukaisesti ja vahinkopaikka on pidetty liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Talvikunnossapidon toimenpiteille ei ole ollut sääolosuhteiden perusteella tarvetta. Kaupungille ei ole esitetty muita vahingonkorvausvaatimuksia vahinkopaikan liukkauden takia. Talvisella saattaa aina olla jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan ehkäistä vahinkojen syntymistä ottamalla olosuhteet riittävästi huomioon.

Polkupyörää pidetään tieliikennelaissa ajoneuvona. Tieliikennelain mukaan vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa, ja talvella pyöräilyyn liittyy aina suurempi riski kuin jalankulkuun tai kesällä pyöräilyyn, jotka kuljettajan täytyy ottaa huomioon. Talvipyöräilyn riskit huomioiden pyöräilijän tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, erityisesti lämpötilan ollessa vahinkoaikaan nollan asteen yläpuolella. Vahingonkärsijän lähtiessä pyöräilemään talvikelillä olisi hänen tullut ymmärtää suurempi liukastumisvaara. Edellä esitetyin ja muutoin kaupunginjuristin päätöksestä ilmenevin perustein kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä ole asiassa korvausvelvollinen.

Kyseinen vahinko on valitettava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa eikä kaupungin korvausvastuulle siten ole perustetta. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aihetta päätöksen muuttamiseen.

Toimivallan peruste

Kuntalain (410/2015) 134 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Saman pykälän 2 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan oikaisuvaatimus tehdään 1 momentissa tarkoitetun toimitelimen ja sen jaoston sekä sen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimitelimelle.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää hylätä LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön tekemän oikaisuvaatimuksen kaupunginjuristin päätöksestä 16.6.2025 § 5 edellä esitetyin perustein.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti hylätä LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön tekemän oikaisuvaatimuksen kaupunginjuristin päätöksestä 16.6.2025 § 5 edellä esitetyin perustein.